

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
DROHOBYCH IVAN FRANKO STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY
YOUNG SCIENTISTS COUNCIL

ISSN 2308-4855 (Print)
ISSN 2308-4863 (Online)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГУМАНІТАРНИХ НАУК

HUMANITIES SCIENCE CURRENT ISSUES

ВИПУСК 81. ТОМ 1
ISSUE 81. VOLUME 1

Видавничий дім
«Гельветика»
2024

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол № 12 від 26.12.2024 р.)*

Актуальні питання гуманітарних наук: / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. – Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2024. – Вип. 81. Том 1. – 296 с.

Видання розраховане на тих, хто цікавиться питаннями розвитку педагогіки вищої школи, а також філології, мистецтвознавства, історії.

Редакційна колегія:

Пантюк М.П. – головний редактор, доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Душний А.І.** – співредактор, кандидат педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Ільницький В.І.** – співредактор, доктор історичних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Дмитрів І.І.** – відповідальний секретар, кандидат філологічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Андрєєв В.М.** – доктор історичних наук, професор (Київський університет імені Бориса Грінченка); **Батюк Т.В.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Баукова А.Ю.** – кандидат історичних наук, доцент (Львівський національний університет імені Івана Франка); **Бермес І.Л.** – доктор мистецтвознавства, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Боровик Л.А.** – кандидат педагогічних наук, доцент (Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука); **Волошин С.М.** – кандидат педагогічних наук (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Гриценко Г.З.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Галів М.Д.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Галик В.М.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Гук О.В.** – кандидат педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Гжесяк Ян** – доктор габілітований, надзвичайний професор кафебри (Державна вища професійна школа в Коніні, Польща); **Дутчак В.Г.** – доктор мистецтвознавства, професор (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника); **Засць В.М.** – кандидат мистецтвознавства, доцент (Національна музична академія України імені Петра Чайковського); **Зимомря І.М.** – доктор філологічних наук, професор (Ужгородський національний університет); **Іванишин П.В.** – доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Кекош О.М.** – кандидат педагогічних наук (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Корсак Р.В.** – доктор історичних наук, професор (Ужгородський національний університет); **Кравчик М.О.** – кандидат філософських наук, доцент (Міжнародний гуманітарний університет) **Лазурко Л.М.** – доктор історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Мартинів Л.І.** – кандидат мистецтвознавства, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Маршалек-Кава Джоанна** – доктор наук, доцент (Університет Миколая Коперника в Торуні, Торунь, Польща); **Масненко В.В.** – доктор історичних наук, професор (Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького); **Мафтин Н.В.** – доктор філологічних наук, професор (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника); **Мацьків П.В.** – доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Медвідь О.В.** – кандидат історичних наук (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Невмержицька О.В.** – доктор педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Оршанський Л.В.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Пагута М.В.** – кандидат педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Пантюк Т.І.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Петречко О.М.** – доктор історичних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Печарський А.Я.** – доктор філологічних наук, професор (Львівський національний університет імені Івана Франка); **Попп Р.П.** – кандидат історичних наук (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Синкевич Н.Т.** – кандидат мистецтвознавства, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Ситник О.М.** – доктор історичних наук, професор (Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького); **Сташевська І.О.** – доктор педагогічних наук, професор (Харківська державна академія культури), заслужений діяч мистецтв України; **Сташевський А.Я.** – доктор мистецтвознавства, професор (Харківська державна академія культури), заслужений діяч мистецтв України; **Стецик Ю.О.** – доктор історичних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Стреначикова Марія** – доктор наук (doc. CSc., PhD.), (Академія мистецтв у Банській Бистриці); **Тельвак В.П.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Устименко-Косоріч О.А.** – кандидат мистецтвознавства, доктор педагогічних наук, професор (Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка); **Футала В.П.** – доктор історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Чик Д.Ч.** – доктор філологічних наук, доцент (Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія імені Тараса Шевченка); **Яворська Г.Х.** – доктор педагогічних наук, професор (Міжнародний гуманітарний університет); **Янишин Б.М.** – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник (Інститут історії України НАН України); **Яремчук В.П.** – доктор історичних наук, професор (Національний університет «Острозька академія»).

Збірник індексується в міжнародній базі даних Index Copernicus International.

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 6143 від 28.12.2019 р. (додаток 4) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі педагогічних наук (011 – Освітні, педагогічні науки, 012 – Дошкільна освіта, 013 – Початкова освіта, 014 – Середня освіта (за предметними спеціалізаціями), 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями), 016 – Спеціальна освіта).

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 409 від 17.03.2020 р. (додаток 1) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі філологічних наук (035 – Філологія) та у галузі культури і мистецтва (022 – Дизайн, 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, 024 – Хореографія, 025 – Музичне мистецтво, 026 – Сценічне мистецтво, 027 – Музеєзнавство, пам'яткознавство, 028 – Менеджмент соціокультурної діяльності).

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 1290 від 30.11.2021 р. (додаток 3) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі історичних наук (032 – Історія та археологія).

Регістрація суб'єкта «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» у сфері друкованих медіа: Рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення № 1190 від 11.04.2024 року. Ідентифікатор медіа R30-04753.

Усі електронні версії статей збірника оприлюднюються на офіційному сайті видання
www.aphn-journal.in.ua

Редакційна колегія не обов'язково поділяє позицію, висловлену авторами у статтях, та не несе відповідальності за достовірність наведених даних та посилань.

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

Мови розповсюдження: українська, англійська, польська, німецька, французька, болгарська, румунська.

Засновник і видавець – Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, співзасновники Ільницький В.І., Душний А.І., Зимомря І.М.

Адреса редакції: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, вул. Івана Франка, 24, м. Дрогобич, обл. Львівська, 82100. тел.: (03244) 1-04-74, факс: (03244) 3-81-11, e-mail: info@aphn-journal.in.ua

© Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2024
© Пантюк М.П., Душний А.І., Зимомря І.М., 2024

Recommended for publication
by Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Academic Council
(protocol No 12 from 26.12.2024)

Humanities science current issues / [editors-compilers M. Pantyuk, A. Dushnyi, V. Ilnytskyi, I. Zymomrya]. – Drohobych : Publishing House „Helvetica”, 2024. – Issue 81. Volume 1. – 296 p.

The journal is intended for all interested in high school pedagogy, philology, art, and history.

Editorial board:

M. Pantyuk – Editor-in-Chief, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vice-Rector for Scientific Work (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical); **A. Dushnyi** – Co-Editor, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Ilnytskyi** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **I. Dmytriv** – Corresponding Secretary, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Andriev** – Doctor of History, Professor (Kyiv Grinchenko University); **T. Batiuk** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **A. Baukova** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Ivan Franko Lviv National University); **I. Bernes** – Doctor of Arts, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **L. Borovyk** – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Academician Stepan Demianchuk International University of Economics and Humanities); **S. Voloshyn** – Candidate of Pedagogical Sciences (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **H. Hrytsenko** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **M. Haliv** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Halyk** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Huk** – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **J. Gzhesiak** – Dr. Gab., Associate Professor (Konin Higher Secondary School of Education); **V. Dutchak** – Doctor of Arts, Professor (Vasyl Stefanyk Precarpathian National University); **V. Zaiets** – Candidate of Art Studies, Associate Professor (National Music Academy of Ukraine named after Peter Tchaikovsky); **I. Zymomria** – Doctor of Philology, Professor (Uzhgorod National University); **P. Ivanyshyn** – Doctor of Philology, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Kekosh** – Candidate of Pedagogical Sciences (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **R. Korsak** – Doctor of Historical Sciences, Professor (Uzhhorod National University); **M. Kravchyk** – Ph.D. in Philosophy, Associate Professor (International Humanitarian University); **L. Lazurko** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **L. Martyniv** – Candidate of Art Studies, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **Marszalek-Kawa Joanna** – Doctor of Science, Associate Professor (Nicolaus Copernicus University in Torun, Torun, Poland); **V. Masnenko** – Doctor of History, Professor (Bogdan Khmelnytsky Cherkasy National University); **N. Maftyn** – Doctor of Philology, Professor (Vasyl Stefanyk Precarpathian National University); **P. Matskiv** – Doctor of Philology, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Medvid** – Ph.D. in History, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Nevmerzhytska** – Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor (General Pedagogy and Preschool Education of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **L. Orshanskyi** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **M. Pahuta** – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **T. Pantiuk** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Petrechko** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **A. Pecharskyi** – Doctor of Philological Sciences, Professor (Lviv National University); **R. Popp** – Ph.D. in History, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **N. Synkevych** – Candidate of Arts, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Sytnyk** – Doctor of Historical Sciences, Professor (Bohdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University); **I. Stashevska** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Academic Affairs of Kharkiv State Academy of Culture), Honored Worker of Arts of Ukraine; **A. Stashevskyi** – Doctor of Arts, Professor (Kharkiv State Academy of Culture), Honored Worker of Arts of Ukraine; **Y. Stetsyk** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **M. Strenachikova** – Doctor of Science (Doc. CSc., Ph.D.), (Academy of Arts in Banska Bystrica); **V. Telvak** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Futala** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Ustyomenko-Kosorich** – Candidate of Art History, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko); **D. Chyk** – Doctor of Philology, Associate Professor (Taras Shevchenko Kremets Regional Humanities and Pedagogical Academy); **H. Yavorska** – Doctor of Education, Professor (International Humanitarian University); **B. Yanyshyn** – Candidate of Historical Sciences, Senior Research Associate (Institute of History of Ukraine of the NAS of Ukraine); **V. Yaremchuk** – Doctor of History, Professor (Ostroh Academy National University).

The collection is included in such international databases as **Index Copernicus International**.

According to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine as of 28.12.2019 № 6143 (annex 4), the journal is included in the List of scientific professional editions of Ukraine (category “B”) on pedagogical sciences (011 – Educational, pedagogical sciences, 012 – Pre-school education, 013 – Primary education, 014 – Secondary education (subject specialization), 015 – Professional education (in the field of specializations), 016 – Special education).

According to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine as of 17.03.2020 № 409 (annex 1), the journal is included in the List of scientific professional editions of Ukraine (category “B”) on philological sciences (035 – Philology) and culture and arts (022 – Design, 023 – Fine arts, decorative arts, restoration, 024 – Choreography, 025 – Musical arts, 026 – Performing art, 027 – Museum and monument studies, 028 – Management of socio-cultural activities).

According to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine as of 30.11.2021 № 1290 (annex 3), the journal is included in the List of scientific professional editions of Ukraine (category “B”) on historical sciences (032 – History and Archeology).

Registration of Print media entity «Humanities science current issues: Interuniversity collection of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Young Scientists Research Papers»: Decision of the National Council of Television and Radio Broadcasting of Ukraine № 1190 as of 11.04.2024. Media ID: R30-04753.

All electronic versions of articles in the collection are available on the official website edition
www.aphn-journal.in.ua

Editorial board do not necessarily reflect the position expressed by the authors of articles,
and is not responsible for the accuracy of these data and references.

The articles were checked for plagiarism using the software StrikePlagiarism.com developed by the Polish company Plagiat.pl.

Distribution languages: Ukrainian, English, Polish, German, French, Bulgarian, Romanian.

Founder and Publisher – Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University,
co-founders V. Ilnytskyi, A. Dushnyi, I. Zymomrya.

Editorial address: Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, Ivana Franka str., 24, Drohobych, Lviv region,
82100. tel.: (03244) 1-04-74, fax: (03244) 3-81-11, e-mail: info@aphn-journal.in.ua

© Drohobych State Ivan Franko
Pedagogical University, 2024
© M. Pantyuk, A. Dushnyi, I. Zymomrya, 2024

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ

Денис АХНОВСЬКИЙ, Роман ЛИТВИНЕНКО ВІДОБРАЖЕННЯ АРХЕОЛОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ ДАВНЬОГО ЄГИПТУ НА ГРОШОВИХ ЗНАКАХ СВІТУ.....	4
Любов ГАЛУХА РОЗВИТОК ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТИ ЯК ЧИННИК СТАБІЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В УКРАЇНІ.....	12
Анатолій КАЛЯЄВ ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ПРОГРАМ ОНОВЛЕННЯ ПАРКУ ВЕРТОЛЬОТІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА (1999–2021 РР.).....	20
Сергій КУЦЕНКО, Зоя ВОЗНА ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СЕРВІСУ TIMELINE JS ДЛЯ СТВОРЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ХРОНОЛОГІЧНИХ ЛІНІЙ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ.....	26

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

Денис БОДНАР ЦИКЛ «ПИСАНКИ» ОЛЕКСАНДРА КОЗАРЕНКА КРИЗЬ ПРИЗМУ «КУЛЬТУРНОЇ ЗУСТРІЧІ» ОКСЦИДЕНТУ ТА ОРІЄНТУ	33
В'ячеслав БОЙКО, Євгеній ШИШЛЮК, Наталія БРЕЙ МИСТЕЦЬКИЙ АУКЦІОН ЯК ЗАСІБ КОНСОЛІДАЦІЇ ПІД ЧАС РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	39
Ірина БОНДАРЕНКО, Богдан БОНДАРЕНКО ЕКОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД У ФОРМУВАННІ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА (НА ПРИКЛАДІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЗЕЛЕНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ДИЗАЙН ТРАНСПОРТНИХ ЗУПИНОК).....	50
Світлана БОРИСОВА, Максим КОПОТІЛОВ СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ПРОЄКТУВАННІ АДВЕНТ-КАЛЕНДАРІВ.....	56
Олександр БРІЛЬ ВПЛИВ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ІНТОНУВАННЯ ДОМРИСТА.....	62
Степан БУРАНИЧ, Олег СМОЛЯК МОНАРНІ ТА БІНАРНІ СКЛАДИ ТРАДИЦІЙНИХ ІНСТРУМЕНТАЛЬНИХ АНСАМБЛІВ ЗАХІДНОГО ПОДІЛЛЯ.....	67
Олександр ВАСИЛЬЄВ ЕВОЛЮЦІЯ ДИЗАЙНУ ЛОГОТИПІВ СВІТОВИХ ЛІДЕРІВ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ	74
Михайло ГОНЧАРОВ ФОЛЬКЛОРНІ ТРАДИЦІЇ ЯК ОСНОВА ТВОРЧОСТІ АНТОНІО ХОСЕ ТА АЛЬБЕРТО ХІНАСТЕРИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЇХНІХ СОНАТ ДЛЯ ГІТАРИ	82
Анжела ДЕНИСЕНКО, Оксана ПІДДУБНА, Гліб КУНИЦЯ РОЛЬ МИСТЕЦТВА У РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ.....	88
Світлана ДОЛЕСКО, Ольга КОПЄВСЬКА ПРОЄКТ ПАВЛА МАКОВА «ФОНТАН ВИСНАЖЕННЯ. ВИСОКА ВОДА»	93
Алла ДЯЧЕНКО ФОРМУВАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	100
Zhang YE NATURAL AND CHROMATIC HORN IN THE ORCHESTRAL MUSIC OF THE 19TH CENTURY.....	105

Андрій ЄРЬОМЕНКО, Олександр ГУБСЬКИЙ, Андрій ДУШНИЙ
ЖАНРОВО-СТИЛЬОВІ АСПЕКТИ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОГО
КЛАРНЕТОВОГО ВИКОНАВСТВА.....110

Світлана КРИВУЦ
ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ДИЗАЙНУ
АРТІНСТАЛЯЦІЙ В УМОВАХ ПУБЛІЧНОГО ПРОСТОРУ
(НА ПРИКЛАДІ ТВОРЧОСТІ ХУДОЖНЬО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СТУДІЇ ENESS).....115

МОВОЗНАВСТВО. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Sakinakhanim Khaliq ALIYEVA
THE SPECIFICITY RETURN OF MYTH IN NEIL GAIMAN'S
AND ADAM'S LITERARY ACTIVITY.....122

Ірина БЕСТЮК
«НЕСИ, МАШИНО, НАШ БУЙНИЙ СПІВ»:
РАДІОГОЛОСИ В ЛІТЕРАТУРІ 1920–1930-Х РОКІВ.....129

Наталя БУЛАВА
ЕЛЕКТРОННЕ ТЕСТУВАННЯ ЯК ЕФЕКТИВНА СКЛАДОВА
У ВИКЛАДАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ІНОЗЕМЦІВ.....135

Наталія ГОНТАРЕНКО
КОНЦЕПТУАЛЬНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ПОНЯТТЄВОЇ СФЕРИ HUMAN LOCOMOTION:
ПРОЦЕДУРА ДОБОРУ МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ.....145

Юлія ДАВИДЮК
МЕТАФОРИ-ПЕРСОНІФІКАЦІЇ В ОПОВІДАННЯХ РЕЯ БРЕДБЕРІ.....153

Nataliia DENYSOVA, Galyna TSAPRO
WHEN 'ONLINE' LEADS THE WAY IN ACADEMIC DISCOURSE:
A CORPUS-BASED STUDY OF COLLOCATIONS.....158

Тетяна ЗЮЗЯ, Дмитро АНДРІАНОВ
КЛАСИФІКАЦІЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ КОРЕЙСЬКОЇ МОВИ:
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧІ АСПЕКТИ.....165

Інна КІВЕНКО, Ольга МЕЛЬНИЧУК
ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ *REVENGE* (ПОМСТА)
(НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНИХ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ).....172

Chilla KIRALI, Enike NAD-KOLOZHVARI
THE DIFFERENCE BETWEEN EFL STUDENTS' PREFERRED LEARNING STYLES
AND EFL TEACHERS' PREFERRED TEACHING STYLES IN TRANSCARPATHTIA.....177

Надія КІРНОСОВА
ТЕМА СУБ'ЄКТНОСТІ ЖІНКИ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА КИТАЙСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ
ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТ.....183

Наталія КІЩЕНКО
КРИТЕРІЇ ОСВОЄННЯ СУЧАСНИХ КІБЕРНЕОЛОГІЗМІВ
У СУЧАСНОМУ ЛІНГВІСТИЧНОМУ ПРОСТОРІ.....189

Ольга КОБРИНЕЦЬ
ГАСТРОНОМІЧНИЙ КОМПОНЕНТ «ЙОГУРТ» У ТУРЕЦЬКИХ ПАРЕМІЯХ.....194

Олена КОЛІНЬКО
НОВЕЛА «ЦВІТ ЯБЛУНЬ» М. КОЦЮБІНСЬКОГО ЯК ДИСИПАТИВНИЙ ТЕКСТ.....201

Марина КОЛІСНИК, Марія ТКАЧЕНКО
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ РЕАЛІЙ У РОМАНІ ГЕЛЕН ФІЛДІНГ
«ЩОДЕННИК БРІДЖИТ ДЖОНС».....208

ПЕДАГОГІКА

Ольга АМЕРІДЗЕ ФЕНОМЕН МУЛЬТИКУЛЬТУРНОЇ ОСВІТИ ТА ЙОГО РОЛЬ У ФОРМУВАННІ ПОЛКУЛЬТУРНОЇ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА В ІСПАНІЇ.....	214
Аліна БАЛИЦЬКА, Світлана МУКОМЕЛ, Олена КАРНАЦЬКА ВПЛИВ ДУХОВНОСТІ ФАХІВЦІВ МЕДИЧНОЇ ГАЛУЗІ НА ЗМІЦНЕННЯ ЇХНЬОГО МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я.....	220
Ольга БЕЗКОРОВАЙНА ФОРМУВАННЯ СІМЕЙНИХ ЦІННОСТЕЙ У ДІТЕЙ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ, ЯКІ ВИХОВУЮТЬСЯ В ДИТЯЧИХ БУДИНКАХ СІМЕЙНОГО ТИПУ.....	226
Людмила БЕРЕЗОВСЬКА РОЗВИТОК МЕДІАГРАМОТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ДОШКІЛЬНА ЛІНГВОДИДАКТИКА».....	232
Марія БІЛОКОПИТОВА, Карина ОСТРОВСЬКА ВИКОРИСТАННЯ ПРОЄКТНОГО ПІДХОДУ У ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ УНІВЕРСИТЕТУ.....	238
Олександра ГОЛУБЕНКО ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ДО ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ ПОГЛЯДИ.....	242
Олена ГОРДІЄНКО ОЗНАЙОМЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ДЖЕРЕЛАМИ УКРАЇНСЬКОЇ ФРАЗЕОЛОГІЇ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ЇХ РИТОРИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ.....	248
Алла ЗАЛІЗНЯК ВИКОРИСТАННЯ ФІЗКУЛЬТУРНОГО ОБЛАДНАННЯ ТА ІНВЕНТАРЮ В ОРГАНІЗАЦІЇ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ДІТЕЙ.....	255
Viktoriiа IVANENKO, Oksana SHCHERBA EFFECTIVENESS OF COMMUNICATIVE FOREIGN LANGUAGE TEACHING IN HIGHER EDUCATION.....	261
Олена КВАС ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ МУЗЕЙНОЇ ПЕДАГОГІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ СУЧАСНОСТІ	266
Марина КОЖОКАР, Андрій КОРОЛЯНЧУК, Вікторія ДМИТРІЄВА ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЗДОРОВ'Я У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ.....	271
Анатолій КОРОТИЧ ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	276
Валерія ЛІХОШЕРСТОВА СПОСОБИ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ З ВІДЕОМАТЕРІАЛАМИ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ОНЛАЙН.....	284

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

Лариса КУПЧИНСЬКА МАЛОВІДОМІ СТОРІНКИ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФРАНЦА ВИСПЯНСЬКОГО	289
Остап КУРИК СУХА РІЗЬБА ДЕРЕВ'ЯНИХ ВИРОБІВ В ТВОРЧИХ РОБОТАХ МАЙСТРІВ ТА СТУДЕНТІВ.....	296

УДК 78.071.1:781.7:787.61(460+82)
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/81-1-12>

Михайло ГОНЧАРОВ,
orcid.org/0009-0000-8955-1359

доктор мистецтва,
старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
(Київ, Україна) m.honcharov@kubg.edu.ua

ФОЛЬКЛОРНІ ТРАДИЦІЇ ЯК ОСНОВА ТВОРЧОСТІ АНТОНІО ХОСЕ ТА АЛЬБЕРТО ХІНАСТЕРИ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЇХНІХ СОНАТ ДЛЯ ГІТАРИ

Сонати для гітари Антоніо Хосе (1902–1936) та Альберто Хінастери (1916–1983) займають важливе місце в сучасній музичній літературі, репрезентуючи багатство національних культурних традицій і новаторський дух музичного мистецтва ХХ століття. Твір Антоніо Хосе є взірцем гармонійного синтезу іспанського фольклору з класичною формою. Композитор майстерно поєднує дорійський лад, танцювальні ритми, такі як болеро, севільяна й фанданго, із витонченою гармонічною мовою. Це дозволяє створити унікальну звукову палітру, яка відображає багатство іспанської музичної традиції. Соната вимагає від виконавця глибокого розуміння стилю, точності у передачі характеру народних мотивів і високої технічної майстерності, що робить її однією з найвизначніших робіт у репертуарі сучасних гітаристів.

Соната Альберто Хінастери, у свою чергу, відкриває світ аргентинської музики, занурюючи слухача в багатогранний простір народної традиції через сучасну композиційну техніку. Основою твору є ритміка народного танцю маламбо, яка в поєднанні з політональністю та новаторським підходом до фактури створює захоплююче звучання. Хінастери вдається органічно вплести національні мотиви в контекст сучасної музики, зберігаючи глибокий зв'язок із корінням аргентинського мистецтва. Соната вирізняється інтенсивною емоційністю та драматизмом, що вимагає від виконавця ритмічної точності та інтерпретаційної свободи.

Ця стаття присвячена комплексному аналізу стильових і технічних особливостей цих двох шедеврів гітарної музики ХХ століття. Розглянуто гармонічну структуру, ритмічні особливості, формоутворення та виконавські аспекти, що роблять ці твори унікальними у світовому гітарному репертуарі. Особливу увагу приділено ролі національних музичних традицій у формуванні художніх концепцій композиторів. Наукова основа дослідження включає аналіз праць К. Уайтхеда (2002), присвяченої виконавським труднощам і гармонічній мові Сонати Антоніо Хосе, та Луки Відовіча (2021), що висвітлює історико-культурний контекст створення обох творів.

Отримані результати дозволяють глибше зрозуміти значення цих композицій у розвитку гітарної музики ХХ століття, а також їхній вплив на формування сучасної концертної традиції. Стаття орієнтована на музикознавців, викладачів, виконавців і всіх, хто цікавиться історією та еволюцією гітарного мистецтва.

Ключові слова: фольклор, гітара, Антоніо Хосе, Альберто Хінастери, композитор, соната, стиль.

Mikhylo HONCHAROV,
orcid.org/0009-0000-8955-1359

Doctor of Arts,
Senior Lecturer at the Department of Instrumental Performance Skills
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University
(Kyiv, Ukraine) m.honcharov@kubg.edu.ua

FOLK TRADITIONS AS THE BASIS OF THE CREATIVITY OF ANTONIO JOSE AND ALBERTO GINASTERA: A COMPARATIVE ANALYSIS OF THEIR GUITAR SONATAS

The guitar sonatas of Antonio José (1902–1936) and Alberto Ginastera (1916–1983) occupy an important place in modern musical literature, representing the wealth of national cultural traditions and the innovative spirit of musical art of the 20th century. Antonio José's work is a model of the harmonious synthesis of Spanish folklore with classical form. The composer skillfully combines the Dorian mode, dance rhythms such as the bolero, sevillana and fandango, with a sophisticated harmonic language. This allows you to create a unique sound palette that reflects the richness of the Spanish musical tradition. The sonata requires a deep understanding of style, accuracy in conveying the character of folk motifs and high technical skill from the performer, which makes it one of the most outstanding works in the repertoire of modern guitarists.

Alberto Ginastera's Sonata, in turn, opens up the world of Argentine music, immersing the listener in the multifaceted space of folk tradition through modern compositional techniques. The basis of the work is the rhythm of the folk dance malambo, which, combined with polytonality and an innovative approach to texture, creates a fascinating sound. Ginastera manages to organically weave national motifs into the context of modern music, while maintaining a deep connection with the roots of Argentine art. The sonata is distinguished by intense emotionality and drama, which requires the performer to have rhythmic accuracy and interpretative freedom.

This article is devoted to a comprehensive analysis of the stylistic and technical features of these two masterpieces of 20th-century guitar music. The harmonic structure, rhythmic features, form formation and performance aspects that make these works unique in the world guitar repertoire are considered. Special attention is paid to the role of national musical traditions in the formation of the artistic concepts of composers. The scientific basis of the study includes an analysis of the works of K. Whitehead (2002), dedicated to the performance difficulties and harmonic language of the Antonio José Sonata, and Luka Vidović (2021), which highlights the historical and cultural context of the creation of both works.

The results obtained allow a deeper understanding of the significance of these compositions in the development of 20th-century guitar music, as well as their influence on the formation of the modern concert tradition. The article is aimed at musicologists, teachers, performers and everyone interested in the history and evolution of guitar art.

Key words: folk, guitar, Antonio Jose, Alberto Ginastera, composer, sonata, style.

Постановка проблеми. У творчості багатьох композиторів ХХ століття спостерігається прагнення зберегти та переосмислити народну музичну спадщину. Це особливо актуально для таких композиторів, як Антоніо Хосе та Альберто Хінастери, чия музика для гітари є яскравим прикладом інтеграції фольклорних традицій Іспанії та Аргентини у професійну композиторську практику. Попри спільне звернення до національного музичного фольклору, їхні підходи до осмислення та адаптації народних мотивів істотно відрізняються.

Головна проблема полягає у з'ясуванні того, як саме фольклорні традиції вплинули на побудову їхніх гітарних сонат, на їхню художню мову, стиль і формотворчі принципи. Антоніо Хосе використовує фольклор у межах класичної традиції, акцентуючи на елегантності та структурній логіці, тоді як Альберто Хінастери трансформує народні елементи у модерністській манері, використовуючи новаторські засоби виразності.

Проблема також полягає у визначенні спільного і відмінного, у стилістичному підході цих композиторів: як фольклор стає основою їхнього творчого методу, і як національна ідентичність виявляється у формах, ритмах і гармоніях їхніх сонат для гітари. Таким чином, дослідження вимагає глибшого порівняльного аналізу, щоб зрозуміти, яким чином фольклорна музика не лише визначає їхній стиль, але й відображає культурно-історичні контексти їхнього часу.

Аналіз сучасних досліджень. Вплив фольклорних традицій на творчість Антоніо Хосе та Альберто Хінастери демонструє зростаючий інтерес до їхніх сонат для гітари як репрезентативних творів національної музики у дослідженнях Томаса Марко (Tomás Marco, 1993), яке розкриває історичний та культурний контекст розвитку іспанської музики, включаючи творчість Антоніо Хосе. Праця Карлоса Вега (Carlos Vega, 1941), яка

аналізує аргентинські народні музичні традиції, на основі яких створював свої твори Альберто Хінастери. Детальний аналіз Сонати для гітари Антоніо Хосе та її місця в контексті іспанської музики у статті Джона В. Дюарта (John W. Duarte, 1986), а також глибокий аналіз технічних особливостей та новаторських прийомів Хінастери у дисертації Девіда Кроу (David Crow, 2010). Праці, присвячені ролі фольклору в іспанській музичній традиції та його впливу на творчість Антоніо Хосе та Альберто Хінастери, зокрема у контексті національної ідентичності та музичних стилів 20-го століття.

Мета статті – виявити спільні та відмінні риси композиційної мови Антоніо Хосе та Альберто Хінастери, а також їхній внесок у розвиток класичного гітарного репертуару та оцінити їхню актуальність для сучасних виконавців і слухачів.

Виклад основного матеріалу. Соната для гітари є однією з найбільш знакових форм у творчості Антоніо Хосе (1902–1936) та Альберто Хінастери (1916–1983), через яку ці композитори виразили свої національні музичні традиції та внесли інновації в академічну музику ХХ століття.

Соната для гітари (1933) Антоніо Хосе є значним внеском композитора в гітарний репертуар, але водночас і одним із найбільш вагомих творів у цій сфері. Антоніо Хосе використовує дорійський лад, мотиви іспанських танців (як сарсуела чи болеро) та багатий гармонічний стиль, який підкреслює глибокий зв'язок із народною музикою Кастилії. Особливістю Сонати є її глибока символічність: вона втілює культурну ідентичність Іспанії в часи політичних потрясінь перед громадянською війною. На думку дослідників, таких як Лука Відовіч, це не лише технічно складний твір, але й маніфест творчого натхнення композитора, який загинув у молодому віці (Vidovic, 2021: 52).

Соната для гітари (1976) Альберто Хінастери з'явилася на пізньому етапі творчості композитора та стала також, важливим внеском у сучасний гітарний репертуар. Як і Хосе, Хінастера звертається до національної музичної традиції, однак у його випадку це аргентинські танці, зокрема маламбо, що стали ключовим ритмічним мотивом твору. Хінастера втілює через гітарну сонату ідеї сучасної аргентинської ідентичності, поєднуючи народні елементи із авангардними техніками, такими як поліфонія та поліритмія. (Whitehead, 2002: 76).

Обидві сонати, попри різний культурний контекст, мають кілька спільних рис. Вони використовують фольклорні джерела як основу для інноваційної композиції, вимагають від виконавця високого технічного рівня, а також є прикладами синтезу національних традицій із академічною музикою ХХ століття.

Соната Антоніо Хосе спирається на традиції іспанської класичної музики, тоді як Альберто Хінастера розвиває інструментальну мову, збагачену сучасними технічними засобами та характерною аргентинською ритмікою.

Соната для гітари Антоніо Хосе демонструє класичну чотиричастинну форму, що складається з частин (*Allegro moderato*, *Minuetto*, *Pavana triste* та *Finale (Allegro con brio)*). Композитор зберігає традиційну архітектоніку, інтегруючи її в специфіку гітарної мови. Структура твору відображає вплив іспанської класичної музики, особливо творчості таких композиторів, як Ісаак Альбеніс та Хоакін Туріна, що проявляється у використанні характерних гармонійних і мелодійних засобів.

На противагу цьому, соната Альберто Хінастери складається з чотирьох частин (*Esordio*, *Scherzo*, *Canto* та *Finale*), однак її формальна організація значно відрізняється від класичної. Хінастера використовує сучасні композиційні техніки, що включають авангардні елементи, деструкцію традиційних форм і створення багатопланових текстур. Такий підхід забезпечує сонаті високий рівень гнучкості та естетичну багатогранність, що виводить її за межі класичних уявлень про жанр.

Соната для гітари Антоніо Хосе є не лише музичним твором, але й культурним маніфестом, що втілює іспанську культурну ідентичність передвоєнного періоду. Спираючись на іспанську фольклорну традицію, композитор гармонійно поєднує дорійський лад, стилізацію іспанських танців (менует і павана) та класичну форму, створюючи твір із глибоким національним змістом. Як зазначав сам композитор, «є нашою необхідною обов'язковістю зробити так, щоб наша народна пісня була відомою в Іспанії» (Mascó, 1986: 46).

У цьому контексті соната стає своєрідним містком між академічною музикою та народними традиціями, символізуючи тісний зв'язок між культурною спадщиною та сучасним мистецтвом.

Натомість Альберто Хінастери у своїй сонаті для гітари інтегрує аргентинський фольклор, відображаючи ідеї національної самобутності в умовах модернізму. Центральним елементом стає ритміка маламбо, яка втілює дух аргентинської народної культури. Однак композитор не обмежується традиційними формами, доповнюючи їх сучасними композиційними техніками, такими як поліфонія та поліритмія. Таким чином, соната Хінастери не лише зберігає зв'язок із народними джерелами, але й стає дзеркалом модерної аргентинської ідентичності.

Аналіз творчості Антоніо Хосе та Альберто Хінастери виявляє спільну рису – прагнення підкреслити національну ідентичність через музичний матеріал. У той час як обидва композитори звертаються до фольклору як джерела натхнення, їхні підходи суттєво різняться. Антоніо Хосе орієнтується на стилізацію народних мотивів та збереження фольклорної автентичності. У його творах відчутно прагнення створити музичний образ, який би органічно поєднував класичну форму з іспанськими народними традиціями. Гармонічна мова Сонати Хосе збагачена модальними зворотами, що надає музиці характерного іспанського звучання. Мелодії часто базуються на плавних, співучих лініях, котрі втілюють національний колорит і звучать співзвучно з традиційними іспанськими піснями та танцями.

З іншого боку, Альберто Хінастери створює новаторське бачення національної музики, поєднуючи традиції з авангардними композиційними засобами. Його творчість відзначається використанням дисонансів, полігармонії та екстенсивного мелодичного матеріалу. В результаті його музична мова є більш агресивною та динамічною, що підкреслює експресивний характер твору. У той час як Хосе залишається в межах традиційних канонів, Хінастера звертається до більш сучасних і складних технік, що дозволяє створити більш інноваційний та багатоплановий музичний текст.

Обидва композитори використовують фольклор як основу для культурного самовираження, але кожен із них робить це в різних естетичних та історичних контекстах. Твори Хосе демонструють прагнення до збереження автентичності народної музики, тоді як Хінастера через експериментування з новими композиційними засобами представляє національну ідентичність у сучасному світі, можуть бути охарактеризовані таким

чином: «мають екстраординарний характер, вони передбачають наявність технічно високої виконавської планки, серйозні вимоги до художнього втілення та масштабні плани їх інтерпретування» (Гриненко, 2018: 41).

Важливим аспектом творчості Антоніо Хосе та Альберто Хінастери є використання виконавської техніки та ідіоматичності гітари, що безпосередньо впливає на стилістичну та технічну реалізацію їхніх сонат.

Соната Антоніо Хосе була створена у тісній співпраці з видатним іспанським гітаристом Рехіно Сайнсом де ла Маса, що забезпечило її високу ідіоматичність. Композитор застосовує традиційні техніки гри, зокрема арпеджіо, легато та багатоголосся, які не лише підкреслюють багатство інструмента, але й відображають характерні риси іспанського музичного фольклору. Завдяки цьому твір має природний зв'язок із національною традицією та є технічно доступним для гітаристів, зберігаючи водночас високу художню цінність. На противагу цьому, Соната Альберто Хінастери характеризується складною технікою та новаторським підходом до виконання. «Композитор вводить сучасні прийоми гри, зокрема теппінг, ефекти перкусії та глісандо, що значно розширюють виразові можливості гітари» (Piza, 2006: 317). Ці техніки надають твору експресивності та динамізму, але водночас ставлять високі вимоги до виконавця, роблячи Сонату технічно складним і водночас інноваційним зразком гітарного репертуару. У той час як Антоніо Хосе створює твір, який є втіленням традиційної ідіоматичності гітари, Альберто Хінастери використовує гітару як платформу для експериментів, впроваджуючи сучасні технічні засоби. Ці два підходи підкреслюють як традиційну, так і авангардну роль інструмента у музичній культурі ХХ століття.

Сонати для гітари Антоніо Хосе та Альберто Хінастери є не лише визначними зразками гітар-

ного репертуару, але й культурними маніфестами, які відображають національну ідентичність та історичні обставини своїх епох.

Соната Антоніо Хосе виступає символом іспанської культурної ідентичності передвоєнного періоду. Цей твір поєднує академічну музичну мову з елементами іспанського фольклору, такими як характерна гармонія та стилізація народних танців. Гітара, традиційно асоційована з іспанською народною музикою, стає ключовим елементом, що підсилює національний колорит твору. У культурному контексті Соната Антоніо Хосе виконує роль своєрідного маніфесту, який символізує зв'язок між класичною музикою та народними традиціями, втілюючи ідею збереження культурної спадщини у часи політичного напруження. У свою чергу, Соната Альберто Хінастери відображає сучасну аргентинську ідентичність у контексті музичного модернізму. Цей твір демонструє, як національна музика може бути переосмислена через призму авангардних ідей, створюючи образ сучасної, динамічної та багатогранної культури. Обидва твори відображають прагнення композиторів зберегти та переосмислити національну ідентичність, використовуючи гітару як інструмент символічного вираження. У випадку Антоніо Хосе акцент зроблено на традиціях іспанського фольклору, тоді як Альберто Хінастери пропонує інноваційний підхід до аргентинської музики, інтегруючи модернізм у її структуру. Це робить обидві сонати значущими не лише з музичної, але й з культурної точки зору (табл. 1).

Соната для гітари Антоніо Хосе закріпила статус гітари як академічного інструмента, демонструючи її багатогранні можливості у камерному репертуарі. Завдяки поєднанню національного іспанського колориту та класичної форми, твір став джерелом натхнення для багатьох поколінь гітаристів, зокрема тих, хто прагнув розвивати інструментальну мову гітари в контексті академіч-

Таблиця 1

Порівняльна таблиця ролі національної ідентичності у Сонатах композиторів

АСПЕКТ	АНТОНІО ХОСЕ	АЛЬБЕРТО ХІНАСТЕРА
Фольклорні основи	Іспанська народна музика (танці, ладова гармонія)	Аргентинський фольклор (маламбо, гаучо)
Інтеграція в композицію	Традиційні елементи гармонійно поєднані з класичною формою	Народні мотиви переосмислені через авангардні техніки
Ціль	Захист іспанської культурної спадщини	Переосмислення аргентинської ідентичності у сучасному контексті
Музичний стиль	Ліричний, гармонійний	Експресивний, динамічний

ної музики. Як зазначає автор монографії Карлос Морено, Соната Хосе стала символом «золотого віку іспанської гітарної музики» (Moreno, 2009: 71).

Альберто Хінастера створив новий інструментальний стиль для гітари, що передбачає значну фізичну та емоційну залученість виконавця. Технічні нововведення, які використовує композитор, стали джерелом натхнення для композиторів і виконавців другої половини ХХ століття. Цей твір «відзначається неперевершеним синтезом традиційної аргентинської музики та сучасної музичної мови, що дозволяє відобразити дух модернізму» (Schwartz-Kates, 2002: 43). Виконавці, такі як Джуліан Брім та Лео Брауер, визнали Сонату Хінастери однією з найзначніших робіт для гітари у ХХ столітті. Вона сприяла не лише підвищенню технічного рівня гітарного репертуару, але й посиленню культурної ролі інструмента в академічній музиці. Твір став джерелом натхнення для композиторів, таких як Такеміцу та Картер, які розширили сучасний гітарний канон. Цей твір не тільки був важливим для розширення технічних меж гітари, а й активно впливав на подальший розвиток музичної мови для цього інструмента.

Гармонічна мова є одним із ключових аспектів, який виразно демонструє контраст між класичним підходом Антоніо Хосе та новаторськими ідеями Альберто Хінастери. У своїх творах ці композитори по-різному використовують гармонію як засіб створення національного колориту та емоційної виразності.

Антоніо Хосе у своїй музиці спирається на модальність, властиву іспанській народній музиці. Він використовує традиційні лади, такі як дорійський, фригійський та міксолідійський, які характерні для іспанських фольклорних пісень і танців. Це додає його сонатам виразності, занурюючи слухача в атмосферу іспанської культури. Хосе гармонійно інтегрує модальні структури з традиційними класичними гармоніями. Його музика часто має прозору текстуру, де акорди, побудовані на модальних інтервалах, створюють відчуття історичної автентичності. Наприклад, у каденціях він нерідко використовує «андалузський каданс» (Am-G-F-E), який є типовим для іспанської музичної традиції. Гармонія у Хосе слугує підґрунтям для мелодики, підтримуючи її ліризм і спокій.

У творах Альберто Хінастери, навпаки, гармонія є динамічнішою і часто базується на полігармонії та контрастах тональностей, що є ознакою модерністського підходу до музики (Todalamusica.es, 2024: 11). Хінастера використовує нетрадиційні інтервали та акорди, зокрема збільшені і зменшені септакорди, а також додат-

кові тони, які руйнують гармонічну передбачуваність. Це дозволяє йому створювати несподівані переходи між частинами та наголошувати на контрастах. Часто в його творах гармонія є «рухливою», із постійними модуляціями, які розмивають межі між тональностями. Також варто відзначити роль дисонансу, який у Хінастери використовується як потужний емоційний засіб. Наприклад, акордові кластери або паралельні рухи великими секундами і тритонами надають його музиці характерного динамізму та гостроти.

Гармонія Антоніо Хосе відображає стабільність і ясність класицизму, переплетеного з іспанським фольклором. Його використання модальних ладів і традиційних каденцій підкреслює повагу до історії. У той час, як гармонія Хінастери втілює дух ХХ століття з його пошуками нових форм і засобів виразності. Сміливі експерименти з гармонією, які розширюють межі тональності, демонструють прагнення до інновацій. Обидва підходи є унікальними і надзвичайно важливими для розвитку гітарної музики. Якщо гармонія Хосе дає слухачеві відчуття стабільності та зв'язку з минулим, то гармонія Хінастери викликає відчуття неспокою, експресії та невизначеності, що характерно для мистецтва модернізму. Модерністські тенденції, що вплинули на гармонію ХХ століття, спрямовували її до пошуку нових форм і засобів виразності, сприяючи також забезпеченню гітарного мистецтва репертуаром високої якості та оригінальними творами видатних композиторів (Хорошавіна, 2009: 65).

Висновки. Фольклорні традиції є ключовим джерелом натхнення у творчості Антоніо Хосе та Альберто Хінастери, що яскраво проявляється у їхніх сонатах для гітари. Незважаючи на різний географічний, історичний та культурний контекст, обидва композитори успішно інтегрували елементи національного фольклору в свої твори, створюючи музику, яка поєднує традицію і новаторство.

У творчості Антоніо Хосе фольклорні мотиви проявляються через модальні гармонії, характерні для іспанських ладів, а також у формах і ритміці, натхненних традиційними танцями, такими як павана і менует. Натомість Альберто Хінастера, черпаючи натхнення з аргентинських маламбо, гаучо та чакарери, створює динамічні, ритмічно напружені твори, які передають енергію та багатство національного фольклору. Гармонічна мова обох композиторів є прикладом синтезу фольклорних традицій з естетикою своєї епохи: у Хосе гармонія надає стабільності та підкреслює мелодійність і традиційність, тоді як у Хінастери вона

стає інструментом драматичного розвитку з яскравими тональними контрастами та полігармонією, що демонструють його новаторський підхід.

Обидва композитори демонструють, як національні традиції можуть стати основою для розвитку оригінального стилю, що перевищує рамки локальної культури. Твори Хосе і Хінастери є прикладом універсальності фольклорної спадщини,

яка через творчий переосмислення збагачує академічну музику.

Таким чином, порівняльний аналіз сонат Антоніо Хосе та Альберто Хінастери підкреслює важливість фольклорних традицій як основи творчого процесу. Їхні твори не лише відображають національний колорит, але й формують музичний міст між минулим і сучасністю, традицією і модернізмом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гриненко С. Сучасні світові тенденції розвитку гітарного мистецтва та їх вплив на формування української виконавської школи. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих учених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*, 2018. Вип. 20. Т. 1. С. 39–42.
2. Хорошавіна О. Актуальні питання сучасного гітарного академічного виконавства. *Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського*, 2009. Вип. 82. С. 61–68.
3. Vidović, L. Antonio José: Sonata za gitaru: Diplomski ispit. Zagreb: Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu, 2021. URL: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:116:423377> (дата звернення: 20.11.2024). P. 45–112.
4. Marco T. Antonio José: Vida y obra. *Sociedad Española de Musicología*. Madrid. 1986. P. 45–78.
5. Moreno C. Antonio José: Vida y obra. *Fundación Jacinto e Inocencio Guerrero*. 2009. P. 60–92.
6. Pizà A. Ginastera on Guitar: An Analysis of His Sonata for Guitar. *Journal of the American Musicological Society*. 2006. Vol. 59, No 2. P. 313–340.
7. Schwartz-Kates D. Alberto Ginastera: A Research and Information Guide. *Journal of the American Musicological Society*. 2002. P. 22–45.
8. Historia de Alberto Ginastera y su Sonata para guitarra. *Todalamusica.es*. 2024. P. 10–25. URL: <https://www.todalamusica.es> (дата звернення: 20.11.2024).
9. Vega C. Los géneros musicales argentinos. *Instituto Nacional de Musicología*. 1941. P. 112–130.
10. Whitehead C. E. Antonio Jose Martinez Palacios' "Sonata para Guitarra" (1933): an analysis, performer's guide, and new edition. *Louisiana State University Press*. 2002. P. 45–112.

REFERENCES

1. Hrynenko S. (2018) Suchasni svitovi tendentsii rozvytku hitarnoho mystetstva ta yikh vplyv na formuvannya ukrain-skoi vykonavskoi shkoly [Modern world trends in the development of guitar art and their influence on the formation of the Ukrainian performing school]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: mizhvuzivskyi zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobyskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka*, 20. T. 1. 39–42. [in Ukrainian].
2. Khoroshavina O. (2009) Aktualni pytannia suchasnoho hitarnoho akademichnoho vykonavstva [Current issues of modern guitar academic performance]. *Naukovyi visnyk NMAU im. P.I. Chaikovskoho*, 82. 61–68. [in Ukrainian].
3. Vidović, L. (2021) Antonio José: Sonata za gitaru: Diplomski ispit [Antonio José: Sonata for Guitar: Diploma Thesis]. *Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu*. URL: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:116:423377> (Last accessed: 20.11.2024). 45–112. [in Croatian].
4. Marco, T. (1986). Antonio José: Vida y obra [Antonio José: Life and Work]. *Sociedad Española de Musicología*. 45–78. [in Spanish].
5. Moreno, C. (2009). Antonio José: Vida y obra [Antonio José: Life and Work]. *Fundación Jacinto e Inocencio Guerrero*. 60–92. [in Spanish].
6. Pizà, A. (2006). Ginastera on Guitar: An Analysis of His Sonata for Guitar. *Journal of the American Musicological Society*, 59, 2. 313–340.
7. Schwartz-Kates, D. (2002). Alberto Ginastera: A Research and Information Guide. *Journal of the Routledge Musicological Society*. 22–45.
8. *Todalamusica.es*. (2024). Historia de Alberto Ginastera y su Sonata para guitarra [The History of Alberto Ginastera and His Sonata for Guitar]. URL: <https://www.todalamusica.es>. (Last accessed: 20.11.2024). 10–25. [in Spanish].
9. Vega, C. (1941). Los géneros musicales argentinos [The Musical Genres of Argentina]. *Instituto Nacional de Musicología*. 112–130. [in Spanish].
10. Whitehead, C. (2002). Antonio Jose Martinez Palacios' "Sonata para Guitarra" (1933): an analysis, performer's guide, and new edition. *Louisiana State University Press*. 45–112.